

CHUYỂN ĐỔI CÂU CHỦ ĐỘNG THÀNH CÂU BỊ ĐỘNG (tiếp theo)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Nắm được các cách chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động.
- Thực hành được thao tác chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

Xem các mục 6, 7, 8 phần II – Những điều cần lưu ý trong tiết *Chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động* ở Bài 23, SGK.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Hoạt động 1. Tìm hiểu cách chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động.

Bước 1 : Tìm hiểu sự khác biệt của hai kiểu câu bị động (có được/bị và không có được/bị).

GV hướng dẫn HS tìm sự giống nhau và khác nhau giữa hai câu *a* và *b* bằng các câu hỏi :

– Về nội dung, hai câu có miêu tả cùng một sự việc không ? (→ Miêu tả cùng một sự việc.)

– Theo định nghĩa về câu bị động được nêu ở Ghi nhớ của phần I, hai câu có cùng là câu bị động không ? (→ Hai câu đều là câu bị động.)

– Về hình thức, hai câu có gì khác nhau ? (→ Câu *a* có dùng từ *được*, câu *b* không dùng từ *được*.)

Bước 2 : Để giúp HS phát hiện cách chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động, GV có thể nêu câu hỏi gợi ý : Câu sau đây có thể xem là có cùng một nội dung miêu tả với hai câu *a* và *b* không ?

Người ta đã hạ cánh màn điều treo ở đầu bàn thờ ông vải xuống từ hôm "hoá vàng".

GV hướng HS đến sự thừa nhận là câu này có cùng nội dung miêu tả với hai câu *a* và *b*. Tiếp đó, GV khẳng định câu này là câu chủ động, tương ứng với hai câu bị động *a* và *b*.

Từ ví dụ trên đây, GV hướng HS nắm được cách chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động trong Ghi nhớ của phần I.

Bước 3: Phân biệt câu bị động với câu bình thường chứa các từ *được, bị*.

Hai câu *a* và *b* tuy có dùng *được/bị* nhưng không phải là câu bị động, bởi lẽ chỉ có thể nói đến câu bị động trong đối lập với câu chủ động tương ứng.

Hoạt động 2. Hệ thống hoá kiến thức.

GV yêu cầu 3 HS đọc lại các phần Ghi nhớ trong SGK.

Hoạt động 3. Làm bài tập (trang 65, SGK).

Tùy theo lượng thời gian còn lại, GV hướng dẫn HS làm các bài tập trong SGK.

IV – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

Bài tập 1. Chuyển đổi mỗi câu chủ động thành hai câu bị động theo hai kiểu khác nhau.

a) – *Ngôi chùa ấy được (một nhà sư vô danh) xây từ thế kỉ XIII.*

– *Ngôi chùa ấy xây từ thế kỉ XIII.*

b) – *Tất cả cánh cửa chùa được (người ta) làm bằng gỗ lim.*

– *Tất cả cánh cửa chùa làm bằng gỗ lim.*

c) – *Con ngựa bạch được (chàng kĩ sĩ) buộc bên góc đào.*

– *Con ngựa bạch buộc bên góc đào.*

d) – *Một lá cờ đại được (người ta) dựng ở giữa sân.*

– *Một lá cờ đại dựng ở giữa sân.*

(Lưu ý: Dấu ngoặc đơn ( ) đánh dấu những từ ngữ không bắt buộc phải có mặt trong câu.)

Bài tập 2. Chuyển đổi mỗi câu chủ động thành hai câu bị động – một câu dùng từ *được*, một câu dùng từ *bị*.

a) – *Em bị thầy giáo phê bình.*

– *Em được thầy giáo phê bình.*

b) – *Ngôi nhà ấy bị người ta phá đi.*

– *Ngôi nhà ấy được người ta phá đi.*

c) – *Sự khác biệt giữa thành thị với nông thôn đã bị trào lưu đô thị hoá thu hẹp.*

– *Sự khác biệt giữa thành thị với nông thôn đã được trào lưu đô thị hoá thu hẹp.*

Câu bị động dùng *được* có hàm ý đánh giá *tích cực* về sự việc được nói đến trong câu.

Câu bị động dùng *bị* có hàm ý đánh giá *tiêu cực* về sự việc được nói đến trong câu.

V – TÀI LIỆU THAM KHẢO (xem trang 26)